

Ekologisk bärödling i Finland

Christina Winter, Jordbruksverket, Uppsala

Den ekologiska bärödningen är betydligt större i Finland än i Sverige. Det gäller både de traditionella bärslagen och mer ovanliga kulturer som havtorn och röda vinbär. De senaste två åren har den ekologiska frukt- och bärödningen ökat med 90 ha! Detta och mycket mer om ekologisk bärödling berättade Mikko Rahtola från det finska trädgårdsförbundet i samband med en fortbildningskurs i Hallsberg 9-10 februari.

Den ekologiska bärödningen i Finland omfattade totalt 865 ha 2003. I Sverige finns ca 550 ha ekologisk bärödling med miljöstödd men av det är endast ca 150 ha certifierat så att det får marknadsföras som ekologiskt.

Ekologiska jordgubbar odlas på hela 222 ha i Finland (certifierad areal i Sverige ca 50 ha 2005.) De viktigaste sorterna är Bounty, Polka, Honeoye, Jonsok och Kaunotar. Jonsok anses vara den mest vinterhårdiga sorten. Bounty har tidigare varit den viktigaste sorten men 50-60 % av nyplanteringarna görs nu med Polka. Kaunotar är en finsk sort som är tidig men som inte drabbas av mjöldagg. Den är söt i smaken men ger små bär så bevattning är nödvändigt för att få upp bärstorleken. Det finns möjlighet även för svenska odlare att köpa ekologiska plantor av denna sort för provodling.

Ungefär hälften av den ekologiska jordgubbsodlingen etableras med droppbevattning. Det passar bra i ekodling eftersom man då inte vattnar på blommorna och risken för gråmögel minskar. Man har haft problem med jordgubbskvalster och rovkvalster, speciellt på plastlister, och *Amblyseius cucumeris* används flitigt. Även *Amblyseius barkeri* används och den uppges kunna övervintra under finska förhållanden. Mot blomvivel är det tillåtet att använda pyretrumextrakt. I Finland finns ett preparat godkänt som inte innehåller den syntetiska tillsatsen piperonylbutoxid.

Man har även arbetat i utvecklingsprojekt för att förbättra kvaliteten på de ekologiska jordgubbsplantorna. Moderplantorna har planterats i säckar med torv i växthus. Eftersom allt sker på upphöjda ställningar kommer inte revorna i kontakt med markjorden och plantorna hålls friska. Varmvattenbehandling används för att säkra att plantorna är fria från jordgubbskvalster.

Vinbär till vin

Flera bärkulturer som anses små i Sverige odlas ekologiskt i Finland och det i förhållandevis stor omfattning. Röda, vita och gröna vinbär odlas tillsammans på 60 ha. Av dessa vinbär görs vin som i Finland får säljas hemma på gården. Vanligt är att man blandar aronia och vita vinbär till ett smakligt vin. Havtorn odlas också på 50 ha. En grupp svarta vinbärsodlare i norra Finland har nu planterat ca 30 ha nypon, allt i ekologisk odling.

Det finns all anledning för svenska ekologiska bärödlare att hämta information från Finland även i fortsättningen eftersom de klimatmässigt har lika förhållanden som mellersta Sverige.